

2.ÜNİTE

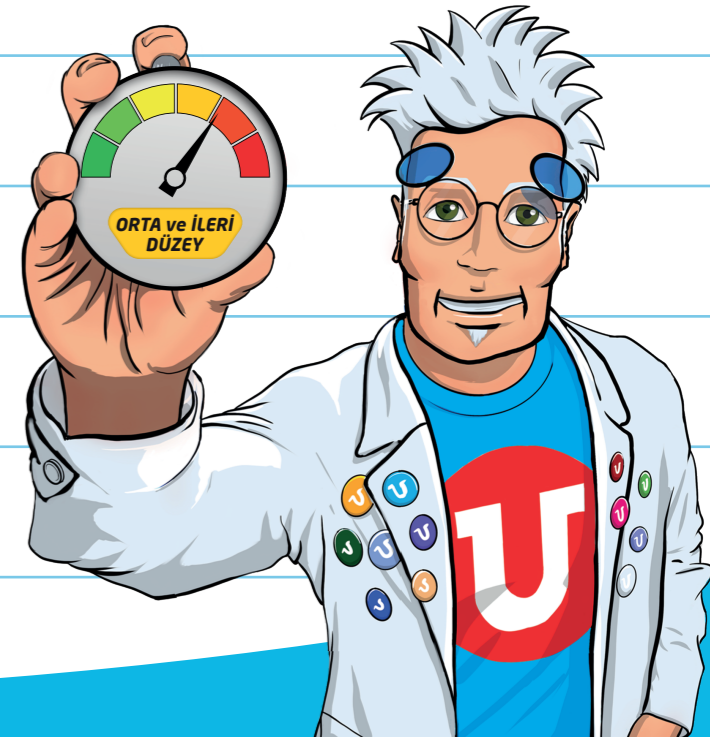
U

TYT Orta ve İleri Düzey Coğrafya Soru Bankası

*İklim Bilgisi:
Nemlilik ve Yağış*

ERTAN VARLIK

İKLİM İLGİSİ: NEMLİLİK ve YAĞIŞ

Nemlilik ve Yağış

Kavramlar

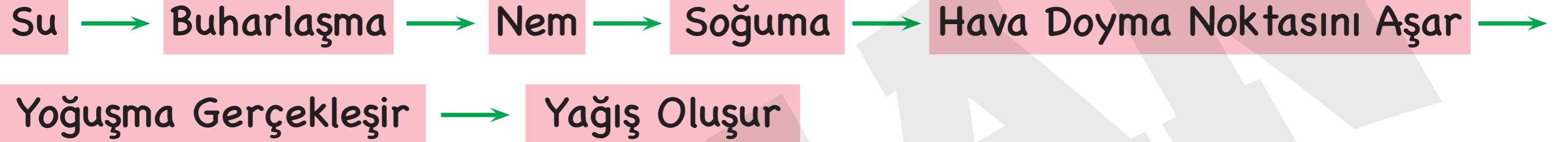
Yoğuşma ürünleri

Yağış oluşum şekilleri

Yağışların Dağılımı

YAĞIŞ OLUŞUM AŞAMALARI

BUHARLAŞMANIN FAZLA OLMASI İÇİN:

- SICAKLIK DEĞERLERİ YÜKSEKSE
- HAVADA NEMLİLİK AZSA (HAVAS KURUYSA)
- HAVA DİKEY YÖNDE YÜKSELİCİ HAREKET YAPIYORSA
- RÜZGAR HIZLI ESİYORSA
- BUHARLAŞMA YÜZEYİ GENİŞSE

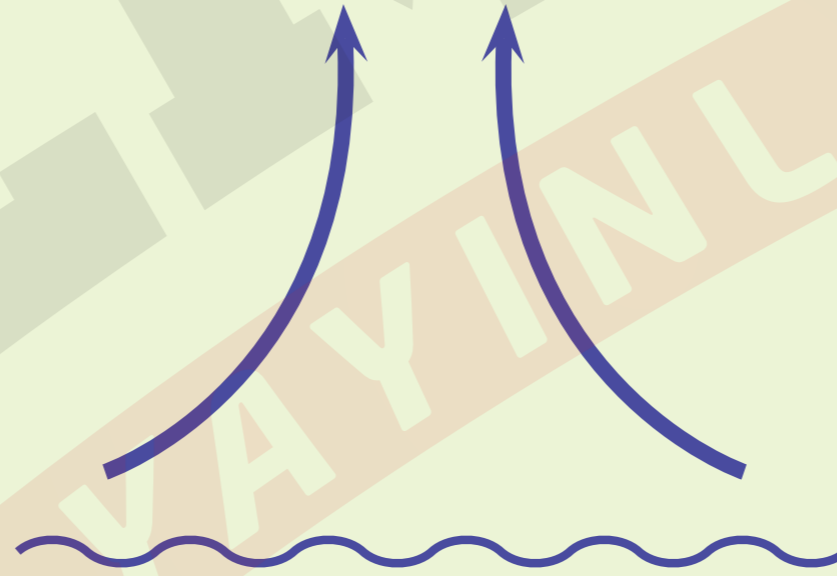
NEMİN DAĞILIMI:

- DENİZLERDEN UZAKLAŞTIKÇA NEM AZALIR
- GÖL KIYILARINDAN UZAKLAŞTIKÇA NEM AZALIR
- YÜKSEK KESİMLERE ÇIKTIKÇA NEM AZALIR
- DAĞLARIN DENİZE BAKAN YAMAÇLARINDA NEM DAHA FAZLADIR
- SICAK OKYANUS AKINTILARININ ETKİLİ OLDUĞU KIYILARDA NEM DAHA FAZLADIR
- RÜZGARLARIN DENİZ ÜZERİNDEN ESTİĞİ KIYILARDA NEM DAHA FAZLADIR

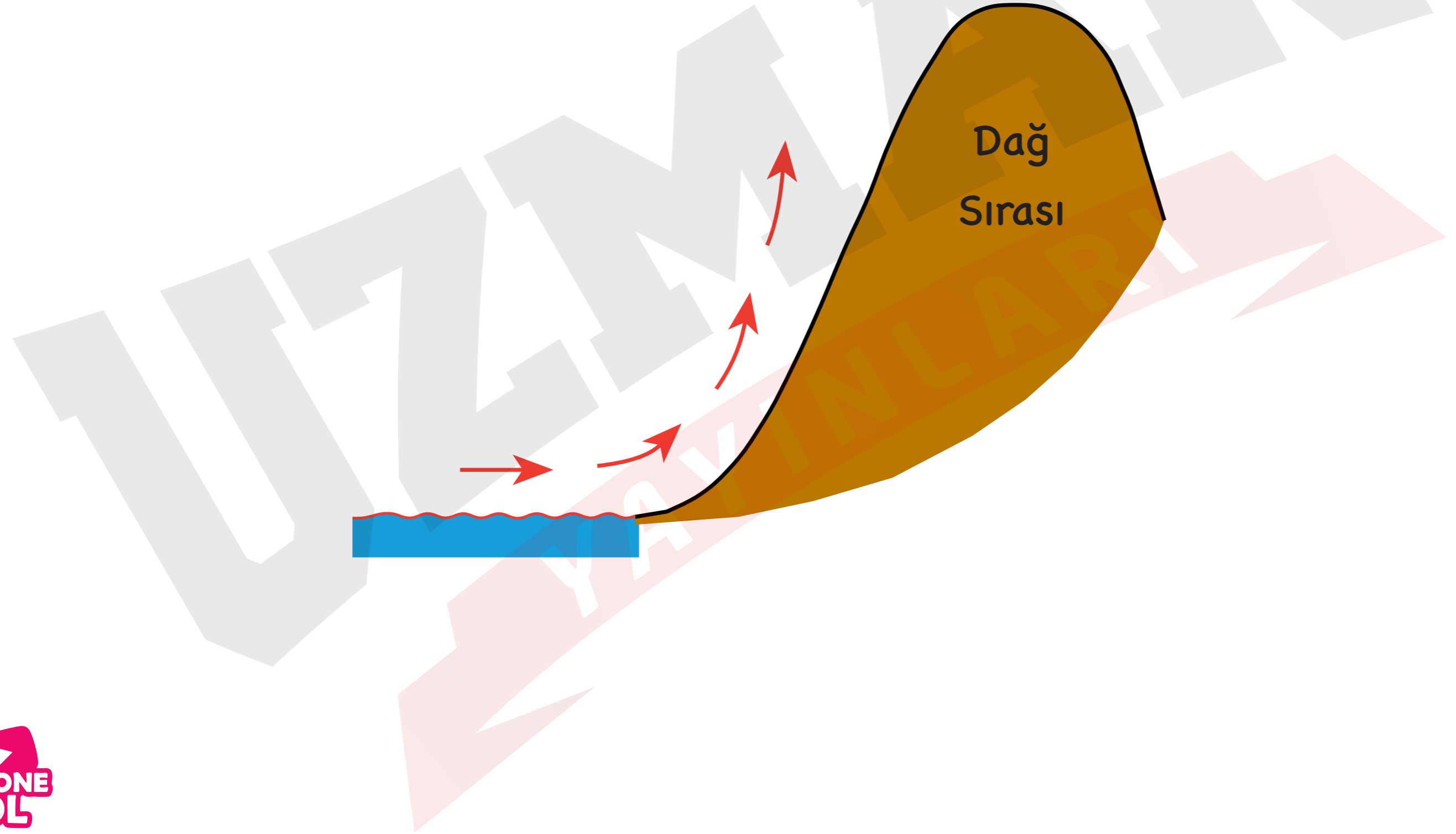
SOĞUMA

- YAĞIŞ OLUŞMASININ TEMEL ŞARTI HAVANIN DİKEY YÖNDE YÜKSELEREK SOĞUMASIDIR. HAVANIN NASIL YÜKSELDİĞİNE GÖRE FARKLI SOĞUMA ŞEKİLLERİ VARDIR.
- 1) Konveksiyonel Soğuma

T.A.B

→ 2) Orografik Soğuma

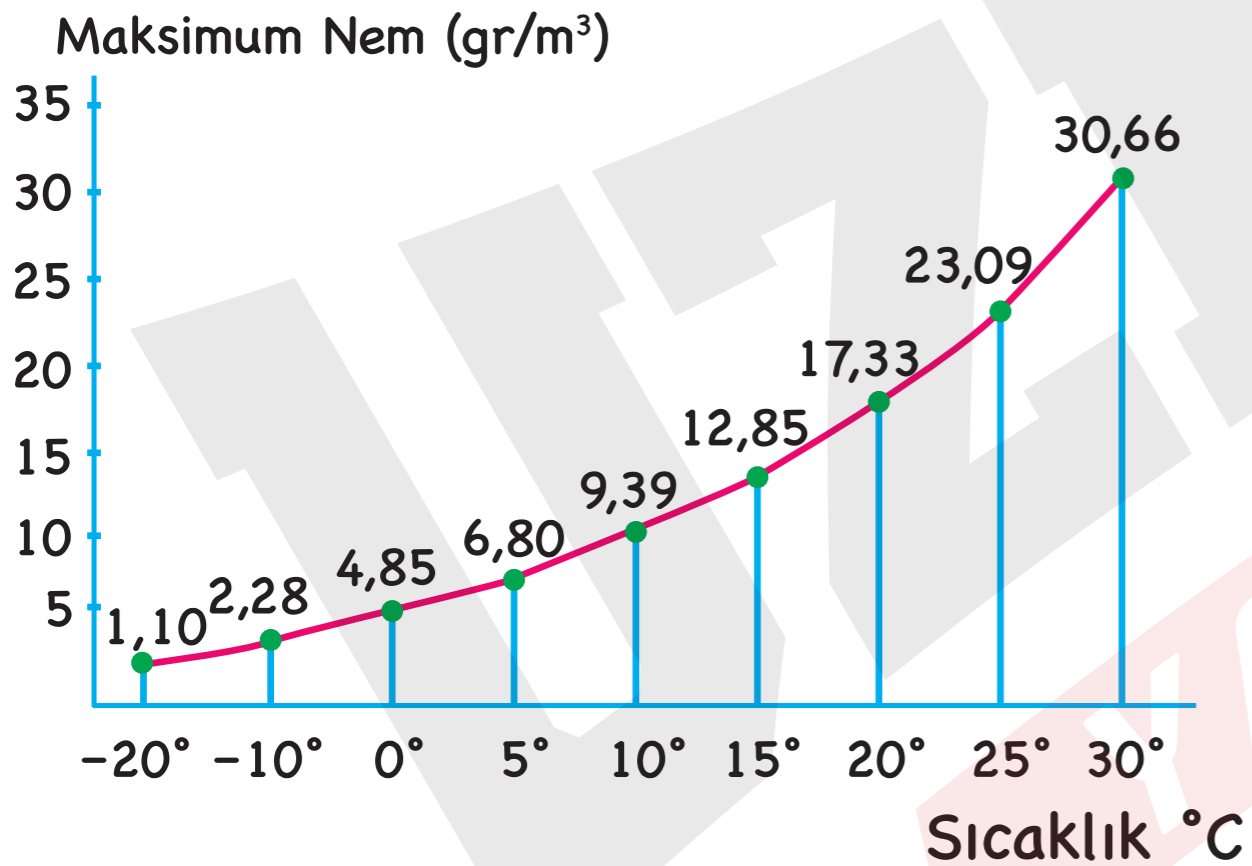
→ 3) Frontal Soğuma

→ (SOĞUMANIN HANGİ ŞEKİLDE GERÇEKLEŞMİŞ OLDUĞUNA GÖRE OLUŞAN YAĞIŞ İSİM ALIR)

HAVANIN DOYMA NOKTASINI AŞMASI

- **MUTLAK NEM:** 1m^3 havanın içinde bulunan subuharı miktarının gram cinsinden değeridir (gr/m^3)
- **MAKSİMUM NEM:** 1m^3 havanın belli sıcaklıkta bulundurabileceği subuharı miktarıdır (gr/m^3)

Sıcaklık (°C)	Maksimum nem (g/m^3)	Mutlak nem (g/m^3)	Bağıl nem (%)	Yoğuşma miktarı (g)
30	30,40	5	16,44	-
20	17,32	5	28,86	-
10	9,42	5	53,07	-
0	4,85	5	100+	0,15
-10	2,35	5	100+	2,65
-20	1,06	5	100+	3,94

Belirli bir sıcaklıkta, havanın maksimum ve mutlak nem miktarları ile bağıl nem ve yoğuşma miktarı arasındaki ilişki

→ **BAĞIL NEM:** 1m³ havada bulunan mutlak nemin havanın maksimum nemine oranı bağıl nemi verir.

→ **BAĞIL NEM = Mutlak Nem / Maksimum Nem X100**

Hava kütlesinin sıcaklığı azaldıkça nem tutma kapasitesi azalır.

Hava kütlesinin sıcaklığı arttıkça nem tutma kapasitesi artar.

Saat: 04.00
Sıcaklık 5°C
Bağıl nem %100

Saat: 10.00
Sıcaklık 16°C
Bağıl nem %52

Saat: 15.00
Sıcaklık 32°C
Bağıl nem %28

YOĞUŞMA ÜRÜNLERİ

Üç grupta incelenebilir.

→ 1) Zemin Üzerinde Meydana Gelen Yoğuşma Ürünleri

ÇİY

KIRAĞI

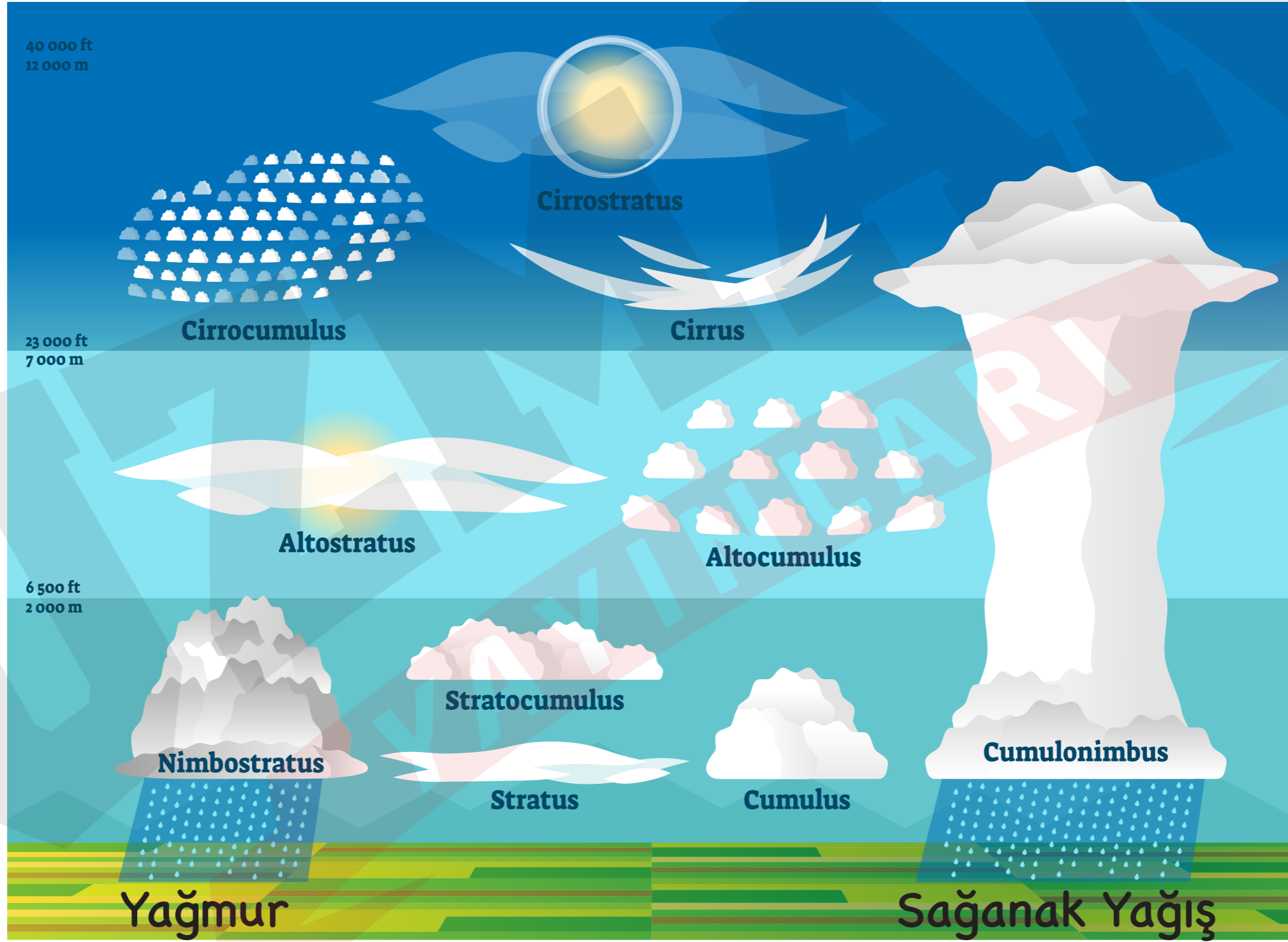

KIRÇ

→ 2) Havada Askı Halinde Oluşan Yoğuşma Ürünleri

BULUT

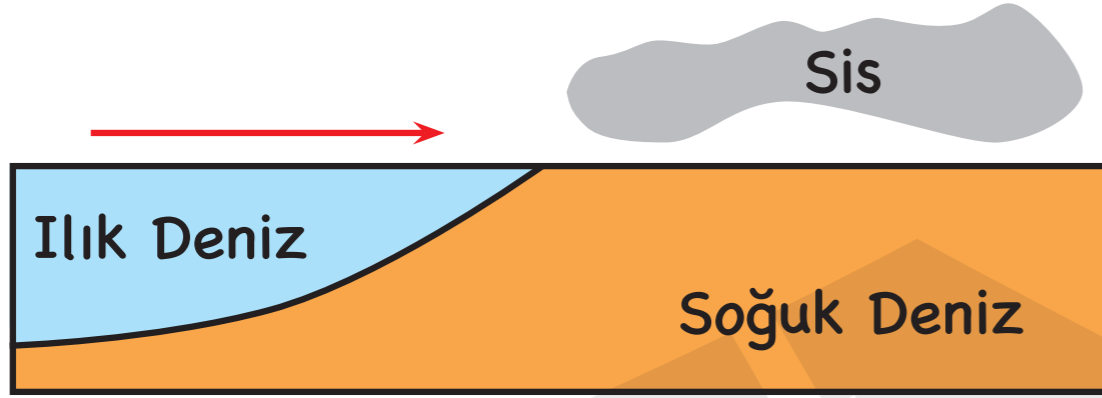
Yüksek
Bulutlar

Orta
Bulutlar

Alçak
Bulutlar

SIS

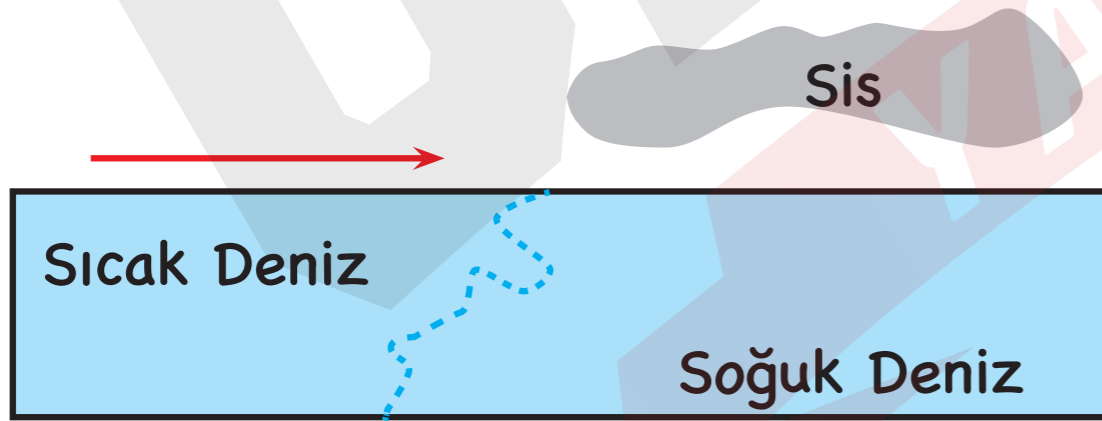
→ Rüzgar, ılık denizlerden soğuk karaya eserse karada sis oluşur.

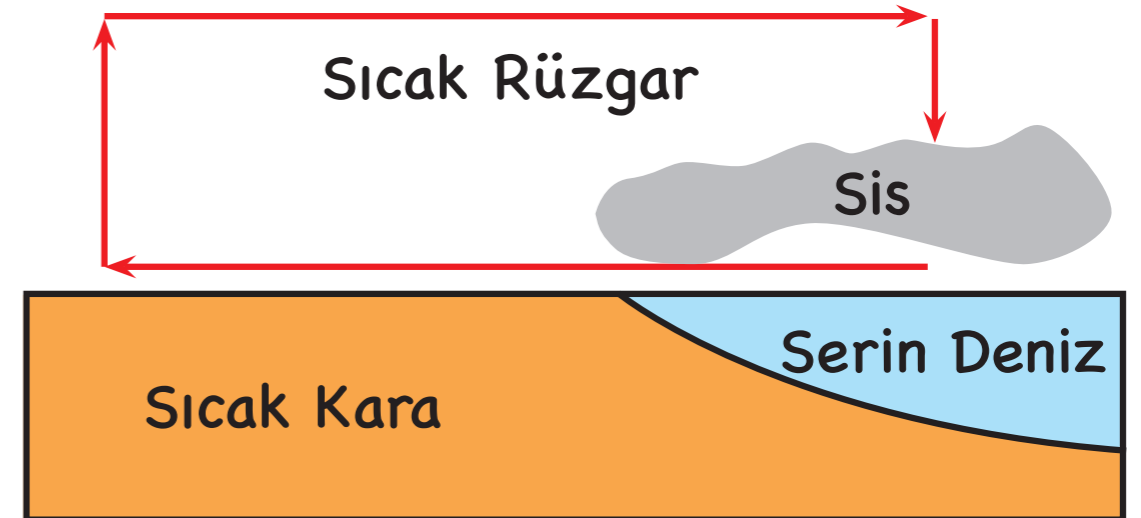
→ Rüzgar, sıcak karalardan soğuk denizlere esince deniz üzerinde sis oluşur.

→ Rüzgar, sıcak denizlerden soğuk denizlere esince, soğuk denizler üzerinde sis oluşur.

→ Serin denizler üzerindeki alçalma hareketi, deniz üzerinde sis oluşturur.

→ 3) Yağış Ürünleri Yağımur

YAĞMUR

KAR

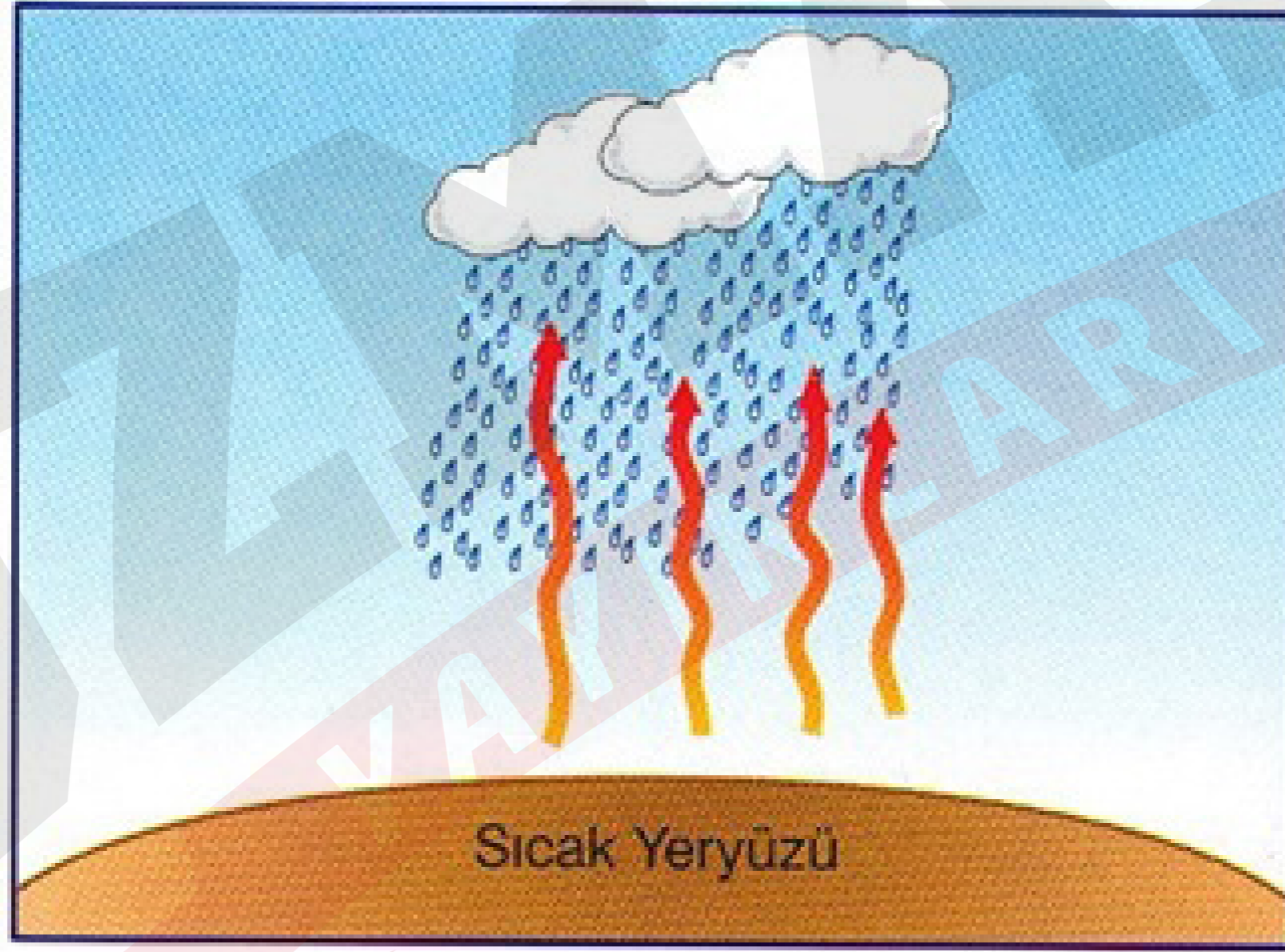

DOLU

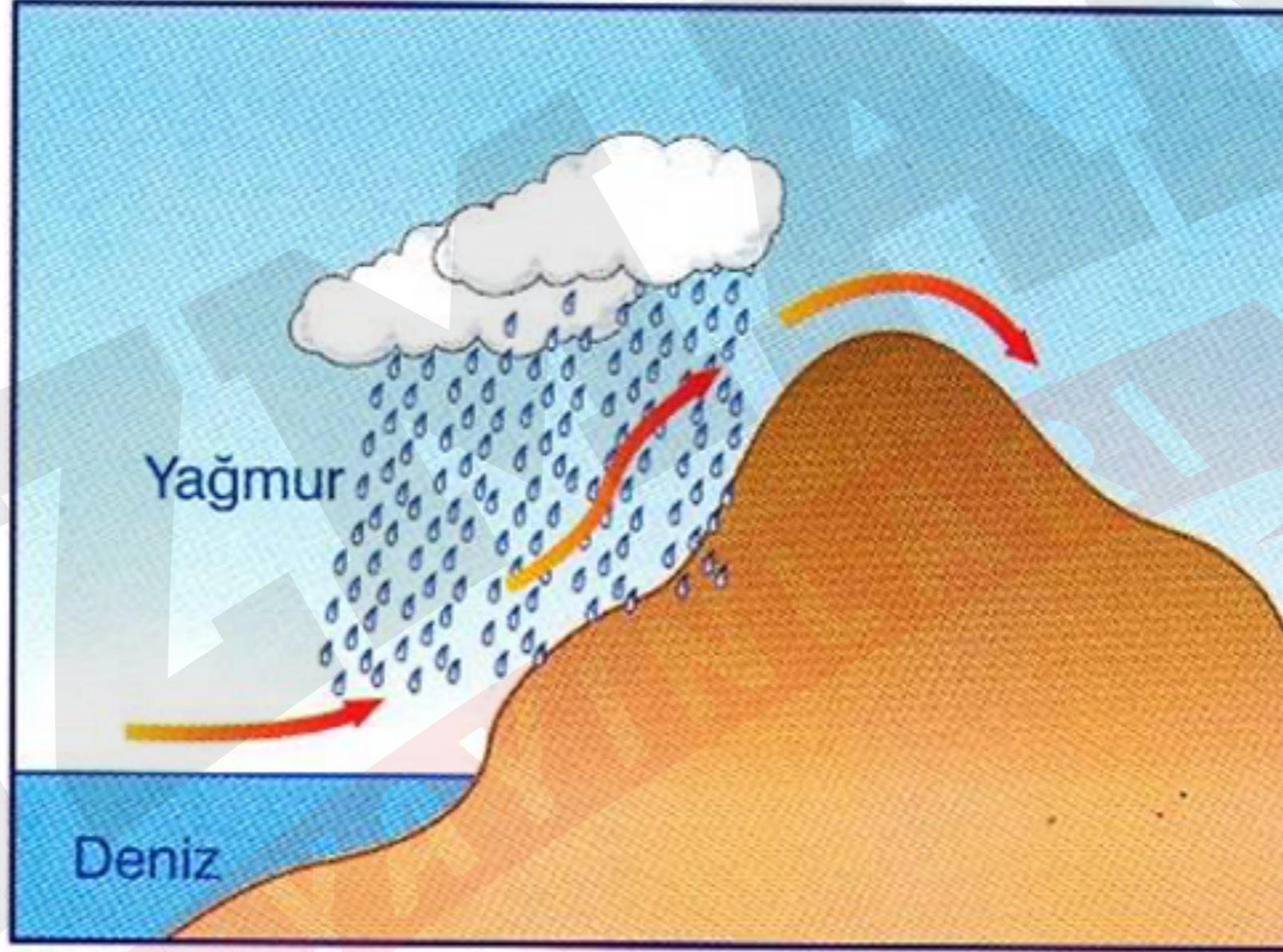
YAĞIŞ OLUŞUM ŞEKİLLERİ

→ 1) KONVEKSİYONEL (YÜKSELİM) YAĞIŞLARI

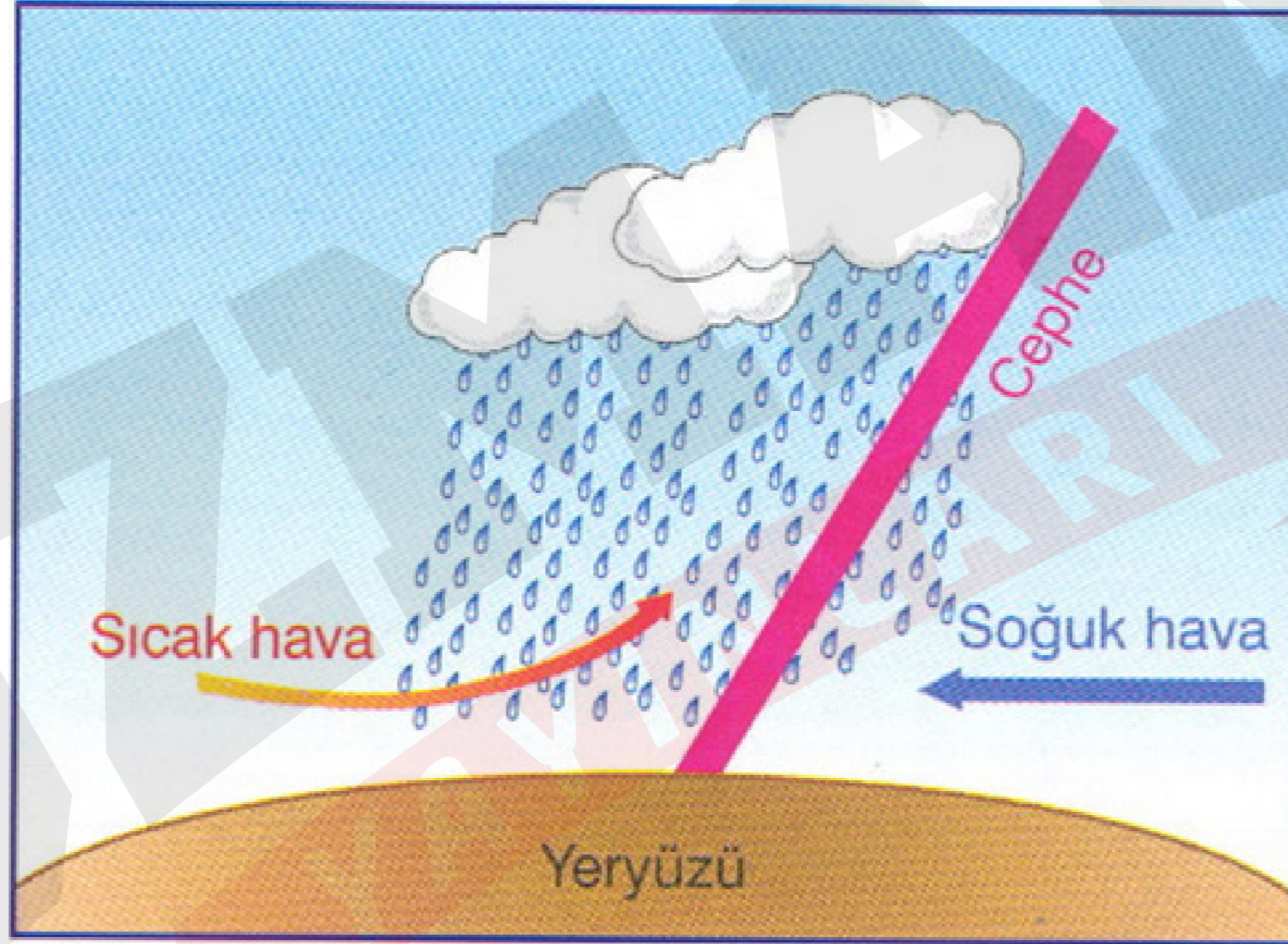

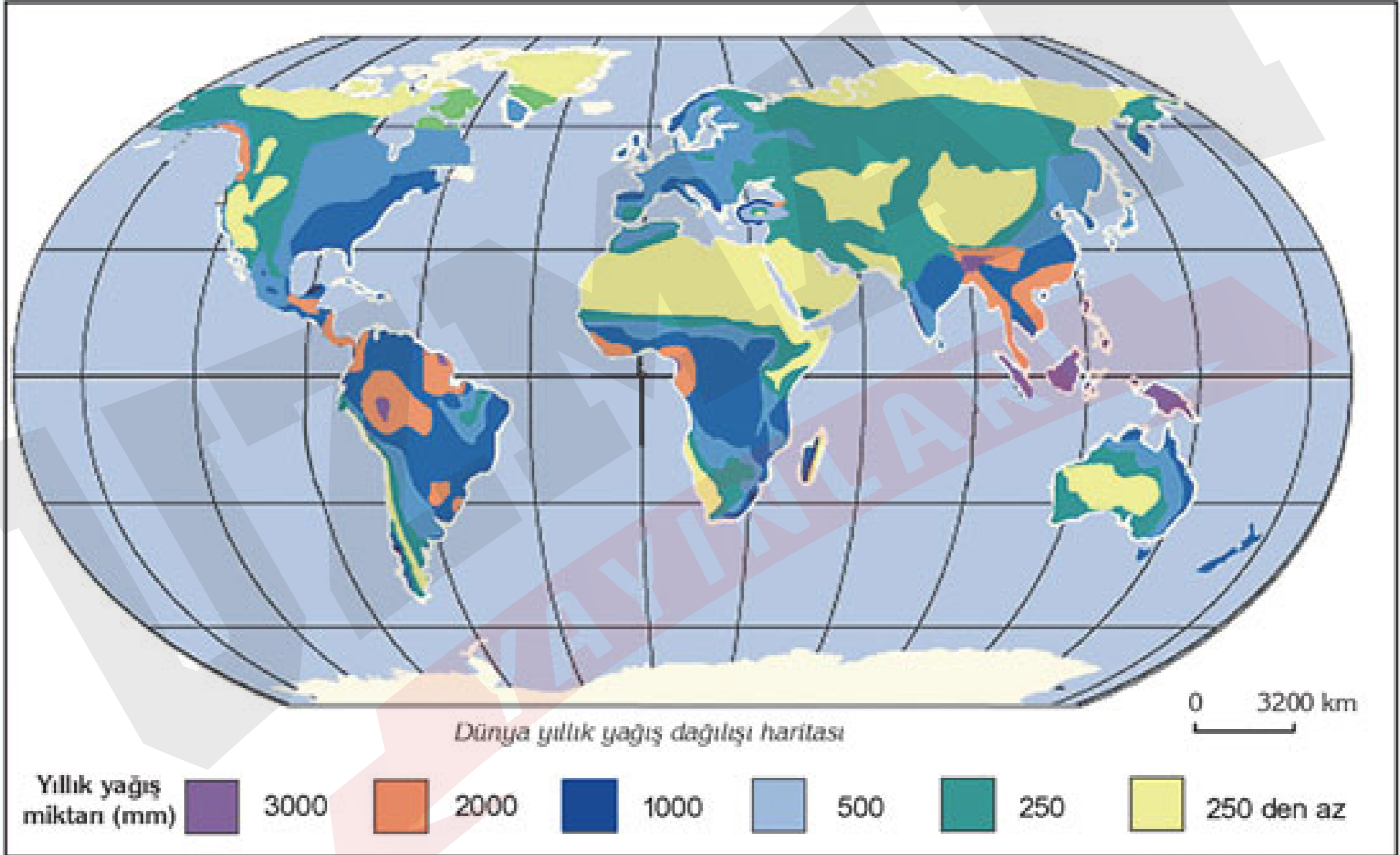
→ 2) OROGRAFİK (YAMAÇ) YAĞIŞLARI

→ 3) FRONTAL (CEPHE) YAĞIŞLARI

YERYÜZÜNDE YAĞIŞLARIN DAĞILIŞI

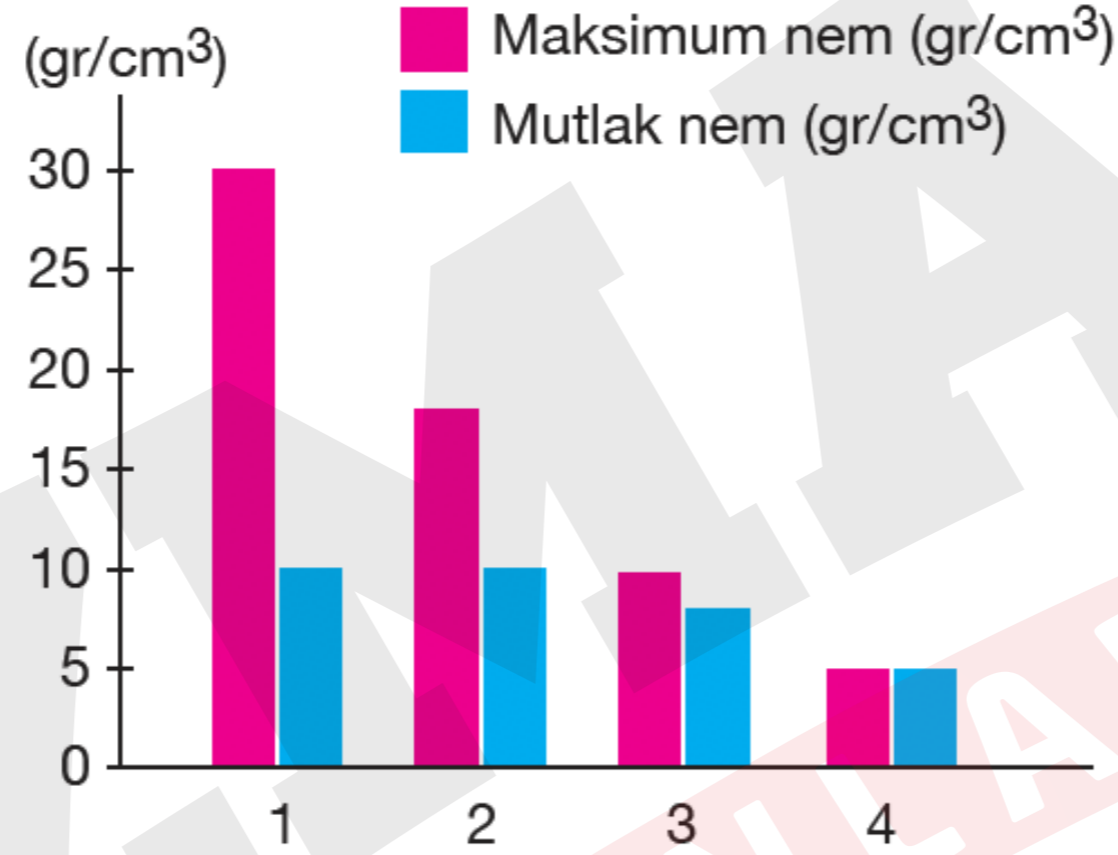
YAĞIŞ MİKTARINI ETKİLEYEN ETMENLER

- 1) Mutlak nem
- 2) Yükselti
- 3) Yer şekilleri
- 4) Rüzgarlar
- 5) Okyanus akıntıları
- 6) Hava basıncı
- 7) Bitki örtüsü

Örnek:

Aşağıdaki grafikte bir hava kütesinin belirli bir sürede maksimum ve mutlak neminin 1. durumdan 4. duruma doğru değişimi verilmiştir.

Buna göre, verilen hava kütesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bağıl nemi artmıştır.
- B) Sıcaklığı azalmıştır.
- C) Nem açığı artmıştır.
- D) Buharlaşma azalmıştır.
- E) Bulutluluk artmıştır.

Örnek:

Aşağıdaki tabloda üç hava kütesinin mutlak nem, maksimum nem ve bağıl nem durumları verilmiştir.

No	Mutlak nem (gr)	Maksimum nem (gr)	Bağıl nem (%)
I.	5	5	100
II.	5	10	50
III.	5	20	25

Tabloya göre aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Sıcaklığı en yüksek olan hava kütesi III'dür.
- B) Yağış bırakma olasılığı en yüksek hava kütesi I'dir.
- C) Buharlaşma potansiyeli en yüksek olan I. hava kütesidir.
- D) II. hava kütesinin doymuş hava olması için 5 gr neme ihtiyacı vardır.
- E) III. havanın nem açığı %75'dir.